

Jaunimou aple istuorėjė: tema diskusėjė

ŽEMAITĖJĖS ISTUORĖJĖ...

Ka pradedi i anou gilintėis, tonkė sos-
tuoji  r sos m st , k p  e  r: daugelie is-
tuor j s kn ngu, tonk   r paskot n s
met s i leis t , v ina a k ta tema, katra
bova vos ne pamat n  k t s leid ni s,
 e v s  negvildenama. Daug klaus m 
k lst  r aple p rm sius m sa Lietovuos
 r konkret  Žemait j s kon gaik stius.
Daug b  diskus ju k lst  r diel plat  pa-
pl tos s Pi cela „Žemait j s“. Tonk  atruo-
da, ka daug kas s muoning  nesakuoma
arba nier k p sak t , nes nebtorem ar ne-
ž nuom bovusiu istuor niu  alt niu. Ak s
kr pst i Vat kana arch vus, tor m vilti, ka
daugiau, nego kad ž nuom,  r sauguomas
Vuok t j s,  ved j s, Rus j s arch v s,
kad  r Lietovuo esou istuor n   alt n 
dar nier iki gala i t r niet .

T i, katr i parg vena v ina ar k ta is-

tuor ni v rsma, jau pat s is t k na, kad,
keitont is valdiuoms, santvarkuoms,
valst biu istuor j s  r parra uomas. Ž -
nuom  r tou, kad net  r arch v s saguo-
m  duokum nt  ne v sumet paruoda t k-
rouj  praejusiu laik  teis b . Sunk  tonk 
atsk rt , kor ra ita Baltuoj   r Jouduoj 
metra tininka.

Tuok s mintis k lst mums, žornala lei-
diejems, parskaitios redakc j  atsi sta
Plung škiu draug j s nar  habil. dr. Jan-
kauska Bened kta straipsni „Ringauds
   po u mar t is skraist s  r Lietuvos
valst b s i takas“. Skelbam anou  r t ka-
mies, kad ons sokels nemaž  diskusiju
tarp v resn  om iaus žmuoni , vuo dar
daugiau – tarp jaun ma. Kv itam diskutou-
t . Ra ik t mums adresu **zemai-
ciu@gmail.com**. Tamstu mintis spausdin-
sem k t s žornala „Samogitia“ numeri s.

RINGAUDAS I  PO U MAR TIES SKRAIST S IR LIETUVOS VALSTYB S I TAKOS

HABIL. DR. BENEDIKTAS JANKAUSKAS, PLUNGI KI  DRAUGIJOS NARYS

Ais iai nuo sen  senov s i  kartos   kart  ypa  nu-
osekliai kaup  ir saugojo atmintyje senuoli  patirtj, to-
d l jaut si kai kuo prana esni u    j   imtme iais tai-
kiai gyvent  teritorij  besiveržian ius at j nus. Ra yti-
niuose  altiniuose randama duomen , jog senieji lietu-
viai ir pr sai gyven  tarp pelki , netur j  valstyb s ir
nebuv  pavojingi kaimynams /24^{205 p.}/. Dar Klasikin s
senov s laikais (iki pirmojo t kstantme io vidurio) ne-
toli dabartin s Lietuvos teritorijos gyven  gotai. J  is-
torikas, ra ytojas Jordanas 551 metais pamin jo Aesti

kaip visi kai taiking  taut , u emusią labai ilg  paj rio
krant    rytus nuo prie Vyslos gyvenusią Vidivari . Jor-
danas mini, kad got  karalius Hermanarikas (mir  375
m.) buv s savo valstybei pajung s ir ais cius /8^{104 p.}/.

Pirmojo t kstantme io viduryje hun  ir alan   siver-
ž liai pasiekdavo  i  dien  Vidurio Lietuv  /7^{22p.}/. Maž-
daug tuo pa iu laiku ir ryt  baltai  m  veržtis    i 
dien  Vidurio Lietuvos ir Žemaitijos teritorij  /7^{23 p.}/.
Jau tuometin s ais i  gentys suvok , kad j  i likimas
priklauso nuo apsigynimo galimybi . Jos skubiai susi-

Rimgaudas. Ilustracija iš leidinio <http://img442.imageshack.us//23a4sc.jpg/>

vienydavo prieš užpuolėjus. Iš Rimberto kronikos gerai žinomas Apuolės gyventojų (dabartinis Skuodo rajonas) pasipriešinimas švedų antpuoliui 835 metais. Tada Švedijos karalius Olafas su didelėmis pajėgomis užpuolė Apuolę. Apuolės gynėjai priešinęsi aštuonias dienas. Apie 853–854 metus Apuolės pilį buvę apgulę vikingų palikuonys normanai (dantai ir švedai) /5; 8/. Istoriniuose šaltiniuose yra užfiksuotas Lenkijos valdovo Boleslovo Narsiojo žygis į Pamarį, aisčių Prūsiją ir Žemaitiją 1017 m. Apie tai rašoma vienoje iš istorinio-politinio-grožinės literatūros žanro knygų /25^{20 p.}/. Susivieniję žemaičiai atkakliai jiems pasipriešinę. Boleslovas turėjęs atsitraukti į Lenkiją. Apie ne tik Aisčių, bet ir Lietuvos egzistavimą Lenkiją valdant Boleslovui Narsiajam, liudija tų laikų žemėlapis (1 pav., p. 4).

Vėliau, XI a. pr. (1040 ir 1044 m.) žinomi Kijevo Rusios valdovo Jaroslavo žygiai į Lietuvą /7, 24/. Pirmasis žygis vadinamas labai sėkmingu, o apie antrąjį vos užsimenama. Gali būti, kad šis pakartotinai surengtas įsiveržimas buvo atmuštas. Rusų metraščiuose minima, kad Lietuvos ir Neromos (Žemaitijos) gyventojai drauge su kuršiais, latgaliais, žiemgaliais ir lyviais mokėjo duoklę Kijevo Rusiai /17/. Baltų gentys nuo seniausių laikų buvo priverstos vienyti prieš jas puldinėjusius artimus ir tolimesnius kaimynus: švedus, danus, gotus, lenkus, rusus.

Tad, manau, neteisūs mūsų istorikai, kartojantys teiginius iš vokiškų, lenkiškų ar rusiškų vadovėlių apie aisčių agresyvumą, jų grobiamuosius karus. Tokių tei-

(Nukelta į 4 p.)

BENEDIKTAS JANKAUSKAS

Gimė 1941 m. kovo 20 Plokščių kaime (Plungės r.). Habilituotas mokslų daktaras, Lietuvos žemdirbystės instituto Kaltinėnų bandymų stoties direktorius. 1955–1958 m. jis mokėsi Plungės, 1958–1959 Kulių vidurinėje mokykloje (Plungės r.). 1959–1964 m. studijavo Lietuvos valstybinio pedagoginio instituto Gamtos-geografijos fakultete, kur įsigijo biologijos žemės ūkio pagrindų specialybę. 1971 m. Lietuvos žemės ūkio universitete apgynė disertaciją „Organinių ir mineralinių trąšų efektyvumas rūgščiose ir pakalkintose velėninėse jaurinėse Lietuvos TSR lengvo priemolio dirvose“, o 1995 m. sausio 12 d. Lietuvos žemdirbystės institute – habilituotas daktaro agrarinių mokslų agronomijos krypties darbą „Dirvožemių erozija ir priešerozinės agropriemonės“

1960–1963 m. dirbo Vilniaus pedagoginio universiteto preparatoriumi, bendrabučio komendantu, 1964–1975 m. LŽI Vėžaičių filialo jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu, aspirantu, 1975–1979 m. – LŽI Kaltinėnų bandymų stoties ir eksperimentinio ūkio direktoriumi, 1979–1988 m. LŽI Vėžaičių filialo sektoriaus vedėju, 1988–2000 m. LŽI Kaltinėnų bandymų stoties vyresniuoju ir vyriausiuoju mokslo darbuotoju, 2000–2002 m. – LŽI Kaltinėnų bandymų stoties vyriausiuoju mokslo darbuotoju, l. e. direktoriaus pareigas, 2002–2009 m. – LŽI Kaltinėnų bandymų stoties vyriausiuoju mokslo darbuotoju, direktoriumi.

Pagrindinės mokslinės veiklos kryptys: dirvožemio chemija, cheminė dirvožemių degradacija, augalų mityba, tręšimas ir kalkinimas, dirvožemio anglies (humuso) tyrimai.

1988–2003 m. buvo Lietuvos žemdirbystės instituto tarybos narys. B. Jankauskas daug metų dirbo Rietavo žemės ūkio technikumo (vėliau – Žemaitijos kolegijos) kvalifikacinės komisijos pirmininku. Jis yra Žemaitijos kolegijos Steigiamosios tarybos pirmininkas (nuo 2002 m.).

Apdovanotas LŪPP bronzos medaliais (1974 ir 1978 m.), Valdo Adamkaus premija (1997 m.),

Valstybine mokslo stipendija (2001–2002 m.).

B. Jankauskas – 8 knygų bendraautoris, daugelio mokslinių straipsnių, paskelbtų šalies ir užsienio spaudoje, autorius.